

— Pri zadnji ljudski štetvi so v Ljubljani našli 18 slepih oseb (9 moških in 9 ženskih), 25 gluhonemih (15 moških in 10 ženskih), 122 blaznih ali umubolnih (73 moških in 49 ženskih) in 7 bebastih (4 moški in 3 ženske). Izmed blaznih oseb, katerih je veliko z dežele, je največ jih v Ljubljanski deželni bolnici na oddelku za umobolne.

— Trgovska in obrtniška zbornica. Gospod trgovski minister imenoval je za vladnega komisarja pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani gospoda okrajnega glavarja Ludovika markija Gozani-ja, kateri je prideljen c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

— Preteklo soboto je bilo na vseučilišči Dunajskem 73 medicincev promovanih za doktorje. Toliko število ni še nikdar dosedaj en pot vkupe doseglo doktorstva.

— Znižana poštnina za tiskovine. Od 1. marcija 1891. l. je plačevati za tiskovine, 50 do 150 gramov težke samo po 3 kr. Dosedaj se je plačevalo po 5 kr. Ta znižana poštnina velja za promet po naših deželah in z Ogrsko, za promet med Avstro-Ogrsko in Nemčijo pa samo od 50 do 100 gramov.

— Na celem svetu živi sedaj 1488 milijonov ljudi, in sicer v Evropi 380,200.000, v Aziji 850,000.000, v Afriki 127,000.000, v Ameriki 125,670.000 (v južni 36,420.000, v severni 89,250.000), v Avstraliji 4,730.000, v polarnih krajih pa 300.000.

— V Belgiji se zelo upirajo delavci ter vedno bolj popuščajo delo. Zdaj se upro v tem kraju, zdaj zopet v drugem. Kadar gospodarji ustrežejo eni želji, pa zahtevajo delavci zopet kaj drugega. In tako se bode zgodilo, da bodo ustavili delo prej ali slej vsi od kraja in se bode začela splošna socijalna vstaja po vsej deželi.

— Strašna smrt. V selu Drenovci na Hrvaškem se je igral desetleten deček na dvorišči z domačim psom, kar se priklati volk iz bližnjega gozda, zagradi otroka in ga odnese. Ko so šli iskat nesrečnega dečka, našli so samo stopalo ene noge.

— Največa kuhinja na svetu je v prodajalnici modnega blaga „Bon marché“ v Parizu. V tej kuhinji se kuha hrana za vse osebe, ki služijo v tej prodajalnici, to je za kakih 4000 ljudi. Najmanjši kotel drži 100 litrov, največi 500. Nekateri ponve so tako velike, da se v njih lahko peče do 50 $\frac{1}{2}$ g mesa. Za eno jajčno jed treba 7800 jajec. V kuhinji dela 60 kuharjev in nad 100 pomagačev.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar je veliki četrtek umival dvajsetim starčkom noge. Navzočni so bili pri tem pobožnim opravilu tudi nadvojvode Karol Ludovik, Ferdinand, Friderik, Evgen in Viljem. Veliki petek so se udeležili pasijona in polaganja v grob v dvorni cerkvi: cesar, nadvojvode, ministri in dvorni dostojanstveniki.

Dunajski listi pišejo, da je vlada zaradi tega zopet želela grofa Hohenwarta v državni zbor, ker je grof Hohenwart ob sedanjih okoliščinah edini mož iz centra, kateremu bi se utegnili posrečiti, različne elemente na desnici združiti. Knez Lichtenstein, o katerem se je prej kot o nasledniku Hohenwartovem govorilo, ne more več v pošte hoditi.

Pretekli teden je bil na Dunaji tretji srednješolski shod nemško-avstrijski. Udeležilo se ga je 372 odposlancev, ki so zastopali 46 mest in 78 šol. Prof. dr. Alojz Höfler z Dunaja je govoril o višem pouku ter dejal med drugim, da je Avstrijsko srednje šolstvo za štirideset let pred nemškim. Posebno važen je bil referat o zdravstveni preiskavi gimnazij in realk. Govornik je priporočal, da bi profesorji enkrat v zdravstvenem oziru pregledali šolska poslopja in njih uredbo, potem da bi s pomočjo staršev ovedeli, po koliko ur delajo učenci doma in po koliko časa spe, zdravniki pa da bi otroke preiskali. Zdravniške ovedbe bi bile posebno važne. Na ta način bi oblastva dobila tehtno in trdno podlogo za presojo obstoječih šolskih načrtov in za njih popravo, učitelji in starši pa bi vedeli otroke vzgajati zdravju primerno.

Prva seja novega državnega zbora bode dne 9. aprila, 11. aprila pa pozdravi cesar obe zbornici državnega zbora s prestolnim govorom.

Umrli je profesor dr. Karol vitez Braun, učitelj teoretičnega in praktičnega porodništva na Dunajskem vseučilišči.

Dalmacija. — Dalmatinska mesta so izvolila v državni zbor Šupuka in Borčica, kandidata hrvatske narodne stranke. Volikem posestvu dalmatinskem pa je bil izvoljen grof Bonda, kandidat italijansko-srbske kompromisne stranke. Kandidat hrvatske narodne stranke je bil Katnič, ki je pa propadel s častno manjšino.

Zastopalo bode Dalmacijo po tem takem v državnem zboru 7 Hrvatov, 1 Srb in 1 Italijan.

Rim. — Umrli je za mrtvoudom soproga dr. Riegra, hči slavnega zgodovinarja in domoljuba češkega Palackega. Truplo bodo pripeljali iz Rima v Lobkovic na Češkem in je položili v družinsko rakev.

Italijanska vlada je poslala do vlade severno-ameriških držav formalen poziv, naj kaznuje začetnike umorstva v Novem Orleansu in dá odškodnino obitelim umorjenih Italijanov. Ves dogodek sedaj preiskuje veliko sodišče, katero je uže stavilo pod obtožbo nekatere porotnike, ki so umorjene Italijane rešili krivde.

Kralj Humbert je daroval za zgradnjo nove bolnice za nalezljive bolezni v Turinu na severnem Laškem 160.000 lir. Za ta zavod so začeli nabirati uže lani po smrti kraljevega brata nadvojvode Amadeja iz Aoste njemu v pobožen spomin ter so nabrali 170.000 lir. Ali prvotna namera ni bila vsem po godi, nekateri bi rajši, da bi se postavil kak krasen, umetalen spomenik. Dotični odbor se je obrnil zaradi tega do kralja. Kralj pa je odgovoril, da ga veseli, da hočejo

velikodušnega in darežljivega princa, ki je bil poln čuta za lepoto ter za čast in slavo domovine častiti tudi z umetnostjo. Ker je pa najodličnejša lastnost pokojnikova bila dobrotelost, katera mu je naklonila ljubezen in spoštovanje tudi najubožnejših ljudi, zato želi kralj, da se pokloni tej kreposti njegovi javen spomenik, in v ta namen prilaga on v njegovem imenu za zgradnjo bolnice za zdravljenje nalezljivih bolezni 160.000 lir.

Italijanska poslanska zbornica je imela 21. p. m. jako burno sejo. Na razpravi je bil namreč dopolnilni proračun. Nekateri poslanci, posebno prejšnji ministri, so ostro pobijali finančno politiko ministerstva. Name-ravani prihranki se jim zde ne le prepičli, ampak oni bodo škodovali tudi državni politiki in deželnim inte-resom. Ministerski predsednik je branil vladno postopanje in naposled zahteval zaupnico ne le za financijelni, ampak tudi za politični in gospodarski program vladni. Zaupnico je izreklo 256 poslancev proti 96. Radikalci so nekateri glasovali za zaupnico, drugi pa so se vzdr-žali glasovanja. Ko bi ministerstvo ne bilo dobilo za-upnice, bilo bi odstopilo. Zbornica bode praznovala do 14. april.

Sofija. — V petek zvečer proti osmi uri, ko sta se ministra Stambulov in Belčov vračala domov, ustrelil je nekdo trikrat proti njima. Finančni minister Belčov se je takoj zgrudil mrtev. Napastnik je ubežal. Bolgarski listi pišejo, da napad ni političen, ampak se je zgodil gotovo iz osebnega maščevanja in bil namenjen mini-sterskemu predsedniku Stambulovu.

Oporto. — Vojaško sodišče je obsodilo glavne krivce zadnjega vstanka na štiriletno posamično ječo in na preselitev v Afriko, nekatere pa na osemnajstmesečen zapor. Vojakov je bilo obsojenih 266, oproščenih pa 240, civilnih oseb obsojenih 17, oproščenih 18.

Atene. — Naša cesarica Elizabeta je dospela v spremstvu nadvojvode Frana Salvatorja in nadvojvodinje Marije Valerije 24. sušca iz Korinta v Atene. Avstrijski poslanik Kozjek je vzprejel cesarico na kolodvoru. Ce-sarica je še tist dan obiskala kraljevo obitelj.

Atenski listi so pozdravljali prav pristrčno cesarico.

Črna Gora. — S Cetinja, prestolnice Črnogorskega kneza, javljajo, da je kneginja Milena hudo zbolela.

Francosko. — Ruski car je podelil predsedniku francoske republike Carnotu red sv. Andreja. Ta red, ki ga nosijo car in carske obitelji člani, podeli car včas tudi inozemskim vladarjem, ki postanejo ob enem ime-telji vseh drugih ruskih redov. Ta največi red je usta-novil Peter Veliki leta 1698.

London 23. marca. „Standard“ javlja iz Sofije, da je srbska vlada pretrgala obravnave za uravnavo mej z Bolgarsko, in to malo prej, ko bi se bili imeli končni sklepi storiti. Za vzrok se je navedlo, da hoče novo mi-nisterstvo poprej pretresovati navodila, katera je prejšnje ministerstvo dalo svojim posredovalcem.

Ruska. — Nedavno je umrla na Ruskem varuhinja (njanje) sedanjega carja Aleksandra III., Angličanka gospa Strutten. Pred 46 leti je vstopila v službo za va-ruško novorojenemu velikemu knezu Aleksandru. Ker je prav izvrstno opravljala svoj posel, pridržali so jo, da je pestovala in varovala tudi carjeve brate, velike kneze Vladimira, Alekseja, Sergeja in Pavla, katerim se je vsem nenavadno omilila. Posebno pa je bil car na-klonjen stari gospe ter jo velikokrat obiskal v zimski palači, kjer je imela lepo stanovanje in vse ugodnosti ter živela ob carjevih stroških. Pokopali so jo jako častno. Za pogrebom so šli car in bratje njegovi peš, carica in velike kneginje pa so se peljale.

V nekoliko dneh pride v Petrograd zastopnik Črnogorske vlade, da se z rusko vlado domeni o uredbi trgovskih razmer med obema državama.

Iz Amerike. — V Ameriki so uže dalje časa počenjale grozodejstva skrivne družbe italijanske, katere se imenujejo mafije! V kratkem času so zavratno pomo-rili ti Italijani 40 oseb v Novem Orleanu iz maščeval-nosti. Zato je mestno oblastvo sklenilo, iztrebiti to krvoločno druhal. Policijski ravnatelj je spravil pet Sicilijancev na zatožbo, pa je bil umorjen on sam in glavne priče. Potem je župan osnoval posebno policijo, zaprl več Italijanov, ki so se zdeli sumni, in jih 19 postavil pred sodišče. Devet jih je prišlo pred porotnike. Raznesel se je pa glas, da so porotniki podkupljeni od „mafije“. In ko jih je bilo res šest oproščenih, glede drugih treh zatožencev pa se sodišče ni moglo odločiti, brati je bilo po vseh časnikih poziv, naj se zbero vsi poštene meščanje, da rešijo pravico. Prišlo jih je na tisoče. Trije prvi odvetniki so govorili in klicali na maščevanje. Potem je ljudstvo šlo do ječe. Med potoma so se oborožili s puškami in pištolami. Vrata od ječe so ulomili in postrelili šest Lahov. Dva pa so iz ječe ven pritirali. Enega so obesili na drevo in prestreljali, drugega pa nateknili na svetilnico, s katere je padel, a so ga zopet obesili na njo. Odvetnik Pakerson pa je naposled še govoril in dejal: „Zgodila se je pravica, morilci so mrtvi, odgovorno za to pa je podkupljeno sodišče. Ljud-stvo je zahtevalo smrt, mi smo izpolnili voljo njegovo. Sedaj pa idimo domov“. Množica zbrana je na to ukala in nesla govornika Pakersona na ramenih okoli.

Novi Jork. — Hripa ali influencija gre močno po ljudeh. Na dan jih umerje po 150. Tudi mnogo zdrav-nikov je zbolelo.

Zitna cena

v Ljubljani 28. marcija 1891.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold — kr. turšice 5 gold. 04 kr. — soršice 4 gld. 39 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 24 kr. — ovsa 2 gold. 76 kr. — ajde 4 gold. 87 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.